

بررسی تحلیلی

مجموعه نظریات شورایی نخبه‌بان

در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور

تدوین و توضیح: دکتر محسن اسماعیلی

بررسی تحلیلی نظریات شورای نگهبان در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور

تدوین و توضیح:

دکتر محسن اسماعیلی

اسماعیلی، محسن، ۱۳۳۹ -

بررسی تحلیلی نظریات شورای نگهبان در مورد لایحه بودجه سال
۱۳۸۱ کل کشور / تدوین توضیح محسن اسماعیلی. - تهران، مرکز
تحقیقات، ۱۳۸۱.
چهار، ۵۵ ص.

ISBN 964 - 06-1533-1: ریال ۴۰۰۰

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

۱. بودجه - - ایران. ۲. ایران - - هزینه‌های دولتی. ۳. درآمد ملی - - ایران.
۴. ایران - - سیاست اقتصادی. الف. شورای نگهبان قانون اساسی.
مرکز تحقیقات. ب. عنوان.

۳۵۲/۴۸۰۹۵۵ HJ۲۱۵۴/۴/۱۲

۱۳۸۱

۸۱-۱۶۰۹۳

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب:

بررسی تحلیلی نظریات شورای نگهبان
در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور

تدوین و توضیح:

محسن اسماعیلی

ناشر:

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شمارگان:

۲۰۰۰ نسخه

چاپ اول:

انتشارات سروش تابستان ۱۳۸۱

ISBN 964 - 06-1533-1

شابک ۹۶۴-۰۶-۱۵۳۳-۱

کلیه حقوق برای «مرکز تحقیقات شورای نگهبان محفوظ است»

فهرست

عنوان	صفحه
سخنی با خوانندگان	۱
مقدمه	۴
بخش اول: ایرادات شورا و اصلاحات مجلس	۷
تبصره ۳	۸
مغایرت بند «ط» با اصل ۵۳	۸
وجود ابهام در بند «ف»	۹
مغایرت جزء (۱) بند الحاقی (۱) با اصل ۸۵	۱۱
تبصره ۱۱	۱۲
مغایرت بند «س» با اصل ۹۰	۱۲
مغایرت بند «ص» با شرع و اصل ۱۱۰	۱۳
تبصره ۱۲	۱۴
مغایرت بند «الف» با اصل ۵۳	۱۴
مغایرت اطلاق بند «ط» با اصل ۴۴	۱۶
وجود ابهام در بند «ی»	۱۷
تبصره ۱۳	۱۸
مغایرت بند «ه» و اجزاء آن با اصول ۵۲ و ۵۷	۱۸
تبصره ۱۶	۱۹
مغایرت بندهای «و، ی، ک» با اصل ۵۳	۱۹
تبصره ۱۸	۲۱
مغایرت بند ۲ الحاقی با اصل ۵۳	۲۱

ب ■ نظریات شورای نگهبان، در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۱

تبصره ۱۹	۲۲
مغایرت بند «ی» با اصل ۵۳	۲۲
مغایرت جزء (۶) بند الحاقی (۶) با اصل ۵۳	۲۳
تبصره ۲۱	۲۴
وجود ابهام در بند «ب»	۲۴
مغایرت اطلاق بندهای «و»، «ز» و اجزای آن و بندهای «مستقل اول»، «ی» و «ل»	
با موازین شرع	۲۵
مغایرت بند الحاقی (۲) با اصل ۵۳	۲۸
مغایرت عدم پیش‌بینی ردیفهای مستقل برای سازمانهای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی	
نیروهای مسلح با اصل ۱۱۰	۲۹
مغایرت تفکیک استانی بودجه کمیته امداد و حذف اعتبار مربوط به نیمه اقشار آسیب‌پذیر با موازین شرع و اصل ۵۷	۲۹
مغایرت عدم پیش‌بینی ردیف خاص بودجه برای دادگاه ویژه روحانیت	
باموازین شرع و اصل ۵۷	۳۰
بخش دوم: بررسی موارد اصرار مجلس و مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام	۳۱
۱- بند «ص» تبصره ۱۱	۳۲
۲- بند «ه» تبصره ۱۳	۳۴
۳- بندهای «و»، «ز» و اجزای آن و بندهای «مستقل اول»	
«ی» و «ل» تبصره ۲۱	۳۸
۴- اختصاص ردیف مستقل بودجه به سازمانهای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح	۴۰
۵- بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره)	۴۱
بخش سوم: پیوست‌ها	۴۷
پیوست ۱: اصول مورد استناد شورای نگهبان از قانون اساسی	۴۸
پیوست ۲: نامه مجلس شورای اسلامی به مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱	۵۲
پیوست ۳: نامه مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱	۵۳

سخنی با خوانندگان

بی‌تردید تنظیم و تصویب لایحه بودجه یکی از مهم‌ترین وظایف دولت و مجلس شورای اسلامی، و اظهار نظر شورای نگهبان در این خصوص یکی از حساس‌ترین وظایف شورا است. از این رو، در دوره تصویب لایحه بودجه، وقت عمده مسئولان دولتی و کارشناسان مربوطه و رسانه‌ها معطوف به کارکرد این سه نهاد است. تأثیر تدابیر دولت در قالب لایحه بودجه بر فرآیند اقتصادی جامعه چون عدالت اجتماعی و اقتصادی، رشد یا کاهش تولید، افزایش هزینه‌ها یا کاهش آن، کنترل تورم و... که از طبیعی‌ترین و مهم‌ترین امور جامعه و مردم است با لایحه بودجه رقم می‌خورند. تنظیم بموقع لایحه بودجه و تصویب آن در زمان مقرر به وسیله مجلس و بالاخره اظهار نظر نهایی شورای نگهبان باید در فرآیند زمانی مناسبی صورت گیرد تا اجرای برنامه‌های دولت را در یکسال مالی با مشکلی مواجه نسازد.

متأسفانه در سال جاری لایحه بودجه با تأخیر به مجلس ارائه شد و با تأخیر هم به تصویب رسید. از جمله دلایل این تأخیر را می‌توان تصویب قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت که بخش قابل توجهی از تبصره‌های ثابت قانون بودجه را شامل می‌شد، ذکر کرد. از همین رو لایحه بودجه در تارنخ ۱۳۸۰/۱۲/۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و همان روز به

شورای نگهبان ارسال گردید. شورای نگهبان هم باتشکیل جلسات متعدد کارشناسی ضمن بررسی لایحه بودجه و پس از آن، در قالب کمیته‌های تخصصی فقهی و حقوقی و نیز استفاده از نظرات کارشناسان متعدد و رایزنی با کارشناسان و مدیران برجسته دولت و کمیسیون تلفیق مجلس و توجه کافی به مجموعه نظرات ابراز شده، بالاخره در تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ نظر نهایی خود را درباره لایحه بودجه اعلام نمود.

شورای نگهبان همه ظرفیت و امکانات موجود را به کار گرفت و با تشکیل جلسات مستمر و پیوسته تلاش کرد بدون نیاز به استمهال قانونی (ده روزه) کار خود را به انجام برساند؛ زیرا بیم آن می‌رفت که به علت تأخیر در ارائه و تصویب لایحه بودجه در زمان مناسب، کار تصویب به نهایت نرسد و امور کشور با تأخیر و وقفه مواجه شود.

این لایحه که شامل ده ماده واحده و بیست و سه تبصره با بندهای متعدد بود، نخست با ۱۹ مورد ایراد از سوی شورای نگهبان مواجه شد که ۱۴ مورد آن به علت وضوح و بداهت، به وسیله مجلس شورای اسلامی رفع شده و اصلاحات لازم صورت گرفت. اما مجلس در مورد ۵ ایراد باقی مانده بر مصوبه پیشین اصرار کرد، و در نتیجه لایحه مورد بحث به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

ایرادات عمده شورا معطوف به تبصره‌های مبتنی بر تعهدات و بدهی‌های خارجی بود که مآلاً استقلال کشور را تهدید می‌کرد و با اصول متعدد قانون اساسی و شرع مقدس در تعارض بود.

از آنجا که موضوع ایرادات شورای نگهبان بر لایحه بودجه مورد توجه متخصصان و کارگزاران و عموم مردم قرار گرفته و انتشار آن امکان دستیابی آحاد مردم را به مبانی نظریات شورای نگهبان فراهم می‌آورد، مرکز تحقیقات

شورای نگهبان از سال گذشته تدوین و نشر مجموعه نظریات شورا را در خصوص لایحه بودجه در دستور کار خود قرار داد. اولین شماره از این مجموعه سال گذشته منتشر شده و در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

زحمت تدوین دومین مجموعه را «جناب آقای دکتر محسن اسماعیلی» (عضو محترم حقوقدانان شورا) متقبل شده‌اند. نظر به اینکه ایشان در جلسات شورا به طور مستمر حضور داشتند، چکیده دلایل و نظریات شورای نگهبان را در خصوص ایرادات این شورا به قلم خود نگاشته‌اند که در بخش دوم این مجموعه در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌گیرد. و مجموعه حاضر نسبت به سال گذشته این مزیت را دارد. امید است نقصان گذشته را جبران کرده و تا حدی رضایت خوانندگان محترم را تأمین نماید.

در پایان ضمن تشکر از خوانندگان دقیق و نکته سنجی که سال گذشته نظرات عالمانه خود را برای این مرکز ارسال نمودند، همچنان از هر گونه بررسی، تحلیل و نقد فقهی و حقوقی این نظریات استقبال کرده و منتظر این محبت عالمانه خوانندگان می‌مانیم. و با تأکید بر رعایت امانت در انتقال این نظرات، امیدواریم بتوانیم این نظرات، نکات و تحلیل‌ها را در مجموعه‌ای مستقل منتشر کرده و در اختیار خوانندگان محترم قرار دهیم.

بمنه و کرمه

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

قانون بودجه، از مهم‌ترین و مؤثرترین قوانینی است که در هر سال به صورت لایحه، پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد. شاید این قانون را بتوان جدی‌ترین نقطه تلاقی بخش‌های مختلف حاکمیت در جریان قانونگذاری نامید؛ نقطه‌ای که می‌تواند سرنوشت هر تصمیمی را در نهادهای مختلف تعیین کند یا بر شتاب یا کندی عملیات اجرایی آن تاثیر گذارد و به همین دلیل نمی‌توان نقش گرایش‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را در تنظیم و تصویب آن انکار کرد. این واقعیت، البته تا جایی که مغایر با شرع و قانون اساسی نباشد، حق قانونی نهادهای مربوطه است اما در صورت مغایرت با آنچه گفته شد، مانند هر قانون دیگری نباید مورد تایید نهاد نظارتی شورای نگهبان قرار گیرد.

امسال، برای بار دیگر، شاهد چنین واقعیتی بودیم لذا بنا به اصرار مجلس محترم شورای اسلامی، پنج بند از لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور برای بررسی نهایی به مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده شد (اصل ۱۱۲ قانون اساسی).

ارائه گزارش مصوبه مجلس، ایراد شورا و بررسی مجمع در این موارد و موارد دیگر از خواسته‌هایی است که بارها از سوی جامعه حقوقی و دیگر صاحب‌نظران کشور مطرح شده است. ارائه چنین گزارشی می‌تواند افزون بر شفاف‌سازی دیدگاه‌ها و مواضع سه نهاد ارزشمند نظام اسلامی، به ارتقاء سطح مباحث علمی و کارشناسی نیز کمک کند؛ چه آنکه قاطع و حاکم بودن

کارشناسی‌های مجلس، نظریه‌های فقهی و حقوقی شورای نگهبان و مصلحت‌سنجی‌های مجمع تشخیص مصلحت نظام منافاتی با نقد و ارزیابی آنها ندارد، و صدا البته ادب نقد و انصاف در ارزیابی هم فضیلتی است که نباید نادیده انگاشت؛ چنانکه ما نیز «از خدا خواهیم توفیق ادب».

به هر حال در مقدمه بحث یادآوری چند نکته ضروری است:

۱- نوشتار حاضر در سه بخش سامان یافته است؛ در بخش اول «ایرادات شورا و اصلاحات مجلس» بدون هیچ قضاوتی عیناً در اختیار خوانندگان محترم قرار گرفته تا خود با مقایسه آن با مصوبه ابتدایی مجلس و اصلاحیه آن با بررسی مجمع، امکان ارزیابی پیدا کنند. اما محور بخش دوم «بررسی تحلیلی موارد اصرار مجلس و مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام» در این لایحه است؛ یعنی تنها پنج موردی که به مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده شد. در این بخش توضیح مختصری پیرامون مبانی و دلایل مصوبه مجلس، ایرادات شورا و نظر مجمع، ارائه خواهد شد. ناگفته پیداست آنچه به این سه نهاد گرانقدر نسبت داده می‌شود، به معنی آراء اکثریت اعضای آنهاست و نه همه. بخش سوم نیز به «پیوست‌ها»ی ضروری اختصاص یافته است.

۲- در بخش اول مواردی که پس از «نظریه شورا»، «اصلاحیه مجلس» مطرح، و به مطلب خاتمه داده شده است، آن اصلاحیه مورد قبول شورای نگهبان قرار گرفته و رافع اشکال بوده است (۱۴ مورد). مواردی نیز که به «بررسی مجمع» اشاره شده، همان موارد پنجگانه‌ای است که در بخش دوم مورد «بررسی تحلیلی» قرار گرفته‌اند.

۳- متن اصولی از قانون اساسی که مصوبه مجلس با آنها مغایرت داشته و مورد استناد شورای نگهبان بوده، در بخش سوم و به عنوان پیوست (۱) در اختیار شما قرار گرفته است.

۴- برخی مدارک و اسناد مورد استناد، جنبه محرمانه داشته‌اند که به ناچار از انعکاس آنها یا بیان استدلال‌ها و مطالب مندرج در آنها چشم‌پوشی شده است. از این باب ممکن است در دو سه مورد به توضیحات بیشتری احساس نیاز شود.

۵- مواردی که در بخش اول با علامت * مشخص شده است، همان پنج موردی است که برای تشخیص مصلحت به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده و در بخش دوم مورد بررسی قرار گرفته است.

۶- این نوشتار گامی کوتاه برای گزارش بی‌طرفانه آراء و نظرات سه نهادی است که همگی از جایگاه ویژه و ارزشمند برخوردارند. اما بی‌گمان گام نخست در چنین زمینه‌ای خالی از نقص نیست. ضمن استقبال از هر نقدی، برای جبران خطاهای احتمالی از خداوند بزرگ کمک می‌خواهم. وقتی هدفی جز اصلاح و خدمت در بین نباشد می‌توان به نادیده گرفتن اشتباهات دل بست. «والله من وراء القصد»

محسن اسماعیلی

عضو حقوق‌دان شورای نگهبان

فروردین ۱۳۸۱

بخش اول

ایرادات شورا و

اصلاحات مجلس

مصوبه مجلس: ط - به دستگاههای اجرایی اجازه داده می شود اعتبارات پیش بینی شده در برنامه «کمک های فنی و اعتباری» و همچنین اعتباراتی که در این قانون و پیوست های آن به منظور تحقق اهداف سرمایه گذاری در زمینه های اشتغال زا و توسعه فعالیت های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بخش های خصوصی و تعاونی به تصویب رسیده است بر اساس مبادله موافقت نامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و طبق قراردادهای منعقد شده با بانک های عامل، صندوق تعاون و یا مؤسسات اعتباری مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به صورت وجوه اداره شده جهت اعطای تسهیلات به متقاضیان اجرای طرح های سرمایه گذاری اشتغال زای بخش خصوصی و تعاونی مربوطه در اختیار بانکهای عامل و مؤسسات مذکور قرار دهند. این اعتبارات و همچنین سایر اعتبارات که به صورت وجوه اداره شده مصرف می شوند به هزینه قطعی منظور می گردد.

بانکهای عامل و مؤسسات مذکور مکلفند طبق قراردادهای منعقد شده با دستگاههای اجرایی با افزودن منابع خود به اعتبارات موضوع این بند و متناسب با مشارکت سرمایه گذاران، نسبت به اعطاء تسهیلات به متقاضیان واجد شرایط در چارچوب آیین نامه اجرایی این بند مشتمل بر تعیین سهم مناطق توسعه نیافته اقدام نمایند. حداکثر تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) از اعتبارات بودجه عمومی موضوع این بند می تواند به عنوان تفاوت سود و

کارمزد منظور گردد. وجوه حاصل از بازپرداخت اقساط تسهیلات اعطایی سال ۱۳۸۱ و سالهای قبل و سود متعلقه که از محل بودجه عمومی تأمین می‌گردد به حساب مربوط واریز می‌گردد تا مطابق آئین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید مجدداً جهت اهداف اشتغال‌زایی اختصاص یابد. در صورت عدم انعقاد قرارداد عاملیت، توسط هر یک از دستگاههای اجرایی تا پایان آذرماه سال ۱۳۸۱، اعتبار مربوطه با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران به سایر دستگاههای اجرایی اختصاص خواهد یافت.

نظریه شورا:

اعتبارات منظور شده در ذیل بند دطء تبصره (۳) چون به خزانه واریز نمی‌شود، مغایر اصل ۵۳ قانون

اساسی شناخته شد.

اصلاحیه مجلس:

الف - در سطر هشتم بعد از کلمه «مربوطه» عبارت «نزد خزانه‌داری کل» اضافه گردید.

ب - در سطر هشتم پاراگراف دوم بعد از کلمه «می‌گردد» جمله «تامطابق ... تا آخر پاراگراف» حذف گردید.

تبصره ۴

وجود ابهام در بند دطء

مصوبه مجلس:

ف - به منظور تسریع در عملیات اجرایی طرح‌های تملک دارائیهای

سرمایه‌ای ملی از طریق جلب مشارکت بخش غیردولتی، به دستگاههای اجرایی طرحهای مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون اجازه داده می‌شود با رعایت اهداف قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نسبت به انعقاد قرارداد اجرایی با شرکت‌های پیمانکاری و سازندگان خصوصی از طریق مناقصه با استفاده از تسهیلات مالی داخلی (فاینانس داخلی) ارزی و ریالی اقدام نمایند. تضمین بازپرداخت اصل و سود این تسهیلات براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تعیین می‌گردد. سقف قراردادهای موضوع این بند حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) درآمد عمومی دولت پیش‌بینی شده در سال ۱۳۸۱ خواهد بود.

نظریه شورا:

در بند هفتم تبصره (۳) از این جهت که قرارداد اجرایی با استفاده از تسهیلات مالی داخلی (فاینانس داخلی) ارزی و ریالی، صرفاً در قالب عقود اسلامی است و یا شامل قرض ربوی می‌باشد ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

اصلاحیه مجلس:

در سطر ششم و هفتم عبارت «... تسهیلات مالی داخلی (فاینانس داخلی) ارزی و ریالی حذف و عبارت «منابع مالی داخلی ارزی و ریالی (فاینانس داخلی) در قالب عقود اسلامی مندرج در قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی» جایگزین آن گردید.

تبصره ۵۳

مقایرت جزء (۱) بند الحاقی (۱) با اصل ۸۵

مصوبه مجلس:

بند الحاقی ۱ - به منظور تسهیل و تسريع در انجام امور اجرائی و اداري اعطای تسهیلات بانکی به طرحهای سرمایه گذاری اشتغال‌زا از جمله بررسی توجیه فنی و اقتصادی طرحها و کارآمدکردن نظام نظارت بر اجرای این طرحها، دولت موظف است:

۱ - حداکثر تا پایان خردادماه سال ۱۳۸۱ نسبت به تدوین شرایط و الزامات مربوط به تشکیل شرکتهای مهندسی مشاور در امور سرمایه گذاری در بخش‌های خصوصی و تعاونی با همکاری نظام بانکی اقدام و شرایط مذکور را به نحو مقتضی به اطلاع متقاضیان تأسیس اینگونه شرکتهای برساند.

نظریه شورا:

جزء (۱) بند الحاقی (۱) تبصره (۳) چون از مواردی است که جنبه تقنینی دارد، لذا مقایر اصل ۸۵ قانون

اساسی شاخته شد.

اصلاحیه مجلس:

الف - در سطر اول کلمه «الزامات» حذف و به جای آن کلمه «ضوابط» جایگزین شد.

ب - در سطر دوم کلمه «تشکیل» حذف گردید.

ج - در سطر سوم بعد از کلمه «تعاونی» عبارت «در چارچوب قانون تجارت و قانون تعاون جمهوری اسلامی ایران و» اضافه گردید.

«تبصره ۹۰»

مقارن بند «س» با اصل ۹۰

مصبوبه مجلس:

س - به منظور تأمین اعتبار لازم برای هزینه‌های ضروری پانصد میلیارد (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال و اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای سصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال دستگاه‌های وابسته به قوه قضائیه اعتبار منظور در ردیف ۵۰۳۶۱۶ قسمت چهارم پیوست این قانون در چارچوب مفاد ماده (۱۹۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با تشخیص رئیس قوه قضائیه به سقف اعتبارات مصوب دستگاه‌های مربوط اضافه خواهد شد و پس از مبادله موافقتنامه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه می‌گردد.

گزارش عملکرد این بند هر چهارماه یکبار توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و حقوقی و قضائی و اصل نودم (۹۰) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

نظریه شورا:

در پاراگراف دوم بند «س» تبصره (۱۱) ارائه گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به کمیسیون

اصل ۹۰، مقارن این اصل شناخته شد.

اصلاحیه مجلس:

در دو سطر آخر پاراگراف دوم بند (س) عبارت «و اصل نودم (۹۰) قانون اساسی» حذف گردید.

تأیید

مقارن بند ص، با شرع و اصل ۱۱۰.

مصوبه مجلس: ص - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مجاز است در سال ۱۳۸۱ با موافقت وزارت کشور ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین و خودروهای سبک خود را که نامتناسب با نیازهای فعلی است و یا به نحوه مطلوب از آنها استفاده نمی شود و نیز اقلام فرسوده و دارائیهای مازاد نیروی انتظامی را به صورت مزایده به فروش رسانده و وجوه حاصله را به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه داری کل) واریز نماید و معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی را از محل شماره ۲۱۵-۶۵۰ پیوست شماره (۱) این قانون برای خرید خودروی سواری داخلی، ماشین آلات، تأمین تجهیزات مورد نیاز نیروی انتظامی بر اساس موافقتنامه ای که با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مبادله می نماید اختصاص دهد.

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه درآمدهای ناشی از ارائه خدمات انتظامی و هرگونه درآمدی را که برابر قانون دریافت می نماید به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه داری کل) واریز نماید.

نظریه شورا: بند ص، تبصره ۱۱ چون اجازه فروش اقلام اسقاطی فرسوده و مازاد نیروی انتظامی را منوط به اجازه وزارت کشور نموده است که با بند (۶) آئین نامه شماره ۱/۷/۱۳۸۰/۱۴ مورخ ۱۳۷۳/۸/۱۲ که در تاریخ ۱۳۷۳/۸/۲ به تصویب فرمانده معظم کل قوا رسیده است، مغایرت دارد.

همچنین واریز نمودن وجوه حاصله از محل فروش این اقلام به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل و تعیین چگونگی نحوه پرداخت و مصرف آن مغایر بند (۸) آئین نامه فوق الذکر می باشد. در نتیجه بند

«ص» تبصره (۱۱) خلاف موازین شرع و مفایریند اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

نظریه مجمع: مجلس شورای اسلامی با تصویب مجدد بند «ص» طی نامه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را برای بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

عبارت «با موافقت وزارت کشور» در صدر بند (ص) تبصره ۱۱ حذف می‌گردد.

تبصره ۱۲

مفایریند بند «الف» با اصل ۵۳

مصوبه مجلس: «الف» به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۱ متوسط قیمت چهار فرآورده اصلی نفتی و گاز طبیعی را ده درصد (۱۰٪)، برق خانگی تا یکصد و پنجاه کیلووات ساعت در ماه و برق کشاورزی، صنعتی و آموزشی را ده درصد (۱۰٪) و برق خانگی مازاد بر یکصد و پنجاه کیلووات ساعت در ماه، تجاری و سایر مصارف را به طور متوسط بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش دهد.

اجازه داده می‌شود بخشی از اعتبارات طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون حسب مورد به صورت وجوه اداره شده و یا کمک بلاعوض اعطاء شود. وجوه اداره شده مذکور به عنوان هزینه قطعی تلقی می‌گردد.»

نظریه شورا: اعتبارات منظور شده در بند (الف) تبصره (۱۲) چون به خزانه‌داری کل واریز نمی‌شود،

مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

همچنین در پاراگراف دوم این بند چون سقف اعتبار و منظور و محل مصرف آن معلوم نمی‌باشد، ایهام

دارد. پس از رفع ایهام اظهار نظر خواهد شد.

اصلاحیه مجلس: متن پاراگراف دوم این بند حذف و متن ذیل جایگزین گردید:
به منظور توانمندسازی مردم برای صرفه‌جویی منطقی انرژی و مصرف بهینه آن، اجازه داده می‌شود در سقف اعتبارات طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون در چارچوب اهداف ذیل به صورت وجوه اداره شده، یارانه سود تسهیلات و یا کمک بلاعوض، براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، پرداخت شود. وجوه مذکور به عنوان هزینه قطعی تلقی می‌شود:

- توسعه حمل و نقل عمومی.
- توسعه حمل و نقل ریلی.
- گاز سوز کردن خودروها (با استفاده از گاز طبیعی).
- برقی کردن موتور چاه‌های کشاورزی.
- تشویق تولید و ترویج وسایل نفت و گاز سوز کم مصرف.
- تشویق تولید و ترویج تجهیزات برقی کم مصرف.
- ترویج صرفه‌جویی و یارانه گازرسانی خانوارهای مستمند.
- کاهش شدت انرژی در کارخانه‌ها و ساختمانها.
- افزایش بازده انرژی.
- کاهش مصرف سوخت خودروها برای حفظ محیط زیست.
- کاهش تلفات تولید و توزیع برق.
- توسعه فن‌آوری انرژی‌های نو.
- مطالعه و جایگزینی‌های اقتصادی در انرژی.

تبصره ۱۲

مقارن اطلاق بند «ط» با اصل ۴۲

مصوبه مجلس: «ط» - سازمان مهندسی تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) مجاز است نسبت به فروش نیروگاههای خود تا ده درصد (۱۰٪) ظرفیت نصب شده کشور با قیمت روز، به بخش غیردولتی حداکثر با دریافت چهل درصد (۴۰٪) نقد و مابقی با اقساط حداکثر پنج ساله اقدام و صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل را با پیش بینی در بودجه سنواتی خود صرف سرمایه گذاری در احداث نیروگاههای جدید در مناطق غیربرخوردار نماید.

نظریه شورا:

اطلاق بند «ط» تبصره (۱۲) چون در مواردی مانع تأمین نیروی (برق) مورد نیاز می شود، مقارن اصل ۴۲

قانون اساسی شناخته شد.

اصلاحیه مجلس: الف - در سطر اول کلمه «مهندسی» حذف و کلمه «مدیریت» جایگزین آن شد.

ب - در سطر اول بعد از عبارت «... مجاز است» عبارت «با کسب موافقت وزارت نیرو» اضافه گردید.

ج - در سطر سوم بعد از عبارت «بخش دولتی» عبارت «با دریافت تعهدات و تضمین های لازم برای تأمین برق» اضافه گردید.

د - در انتهای بند عبارت «در هر صورت مسئولیت تأمین نیروی برق کشور طبق اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر عهده وزارت نیرو می باشد به نحوی که به تأمین نیرو لطمه ای وارد نشود.» اضافه گردید.

تبصره ۱۷

وجود ابهام در بند «ی» تبصره ۱۷

مصوبه مجلس: ی - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می شود بخشی از اعتبارات طرحهای بهینه سازی مصرف انرژی را که از محل منابع داخلی شرکت و یا موارد مذکور در بند (ی) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور پس از تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اجرا می شود به صورت کمک بلاعوض و یا یارانه سود تسهیلات پرداخت و گزارش عملکرد ماهیانه به کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

آیین نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت نفت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه شورا: در بند «ی» تبصره (۱۲) سقف بخشی از اعتبارات طرحهای بهینه سازی مصرف انرژی و

همچنین منظور و محل مصرف آن ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

اصلاحیه مجلس: الف - در سطر اول کلمه «بخشی از» حذف گردید.

ب - در سطر چهارم بعد از عبارت «... سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور» عبارت «در چارچوب اهداف بند (الف) این تبصره» اضافه گردید.

تیسره ۱۳

مقارنات بند دهه و اجزاء آن با اصول ۵۲ و ۵۷

مصوبه مجلس: هـ - وزارت پست و تلگراف و تلفن (شرکتهای مخابرات ایران و استانها) موظف است:

۱- با ایجاد زیرساختهای لازم با همکاری دستگاههای اجرایی (از جمله وزارت راه و ترابری و ...) امکان اتصال ادارات آموزش و پرورش کشور، مراکز فنی حرفه‌ای، مدارس دوره آموزش متوسطه، مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی و کتابخانه‌های عمومی به شبکه اطلاع‌رسانی و شبکه جهانی اینترنت با پهنای باند مناسب برای کاربرهای علمی و آموزشی بدون پرداخت وجوه اولیه (شامل ودیعه و هزینه نصب) را فراهم آورد.

۲- نسبت به ایجاد امکان سرمایه‌گذاری و فعالیت بخش خصوصی در زمینه A.S.P (نقاط تماس بین‌المللی) و I.S.P (مراکز ارائه خدمات اینترنتی) اقدام نماید.

۳- با توجه به اهمیت تولید و امکان استفاده از تکنولوژی و فناوری روز، نسبت به ایجاد امکانات لازم اینترنتی برای شهرکهای صنعتی از طریق خود یا بخش خصوصی بگونه‌ای اقدام نماید که در پایان سال ۱۳۸۱ امکان اتصال این شهرکها به شبکه جهانی اینترنت میسر گردد.

نظریه شورای نگهبان: بند دهه تیسره (۱۳) و اجزاء آن چون ماهیت بودجه ندارد مقارنات اصل ۵۲ قانون اساسی و با توجه به مصوبه شماره ۳۰۹۱/د/ش-۱۲/۹/۱۳۸۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای مقارنات سیاستهای کلی رهبر معظم انقلاب اسلامی و اصل ۵۷ قانون

اساسی تشخیص داده شد.

اصلاحیه مجلس: الف - در انتهای سطر اول جزء (۱) بعد از عبارت «... موظف است» عبارت «در سال ۱۳۸۱» اضافه گردید.

ب - به انتهای جزء (۱) عبارت «سرمایه گذاران متعهد به رعایت کلیه ضوابط و الزامات قانونی مربوط می باشند.» اضافه گردید.

ج - در سطر اول جزء (۲) عبارت «بخش خصوصی» حذف و عبارت «بخشهای دولتی و غیردولتی» جایگزین آن گردید.

نظریه مجدد شورای نگهبان: ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

نظریه مجمع: مجلس شورای اسلامی با تصویب مجدد بند «ه» و اجزای آن، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

۲ - عبارت «با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» در صدر بند «ه» تبصره ۱۳ بعد از عبارت «موظف است» اضافه گردد.

۳ - عبارت «A.S.P» (نقاط تماس بین المللی) و «در جزء ۲ بند (ه) تبصره ۱۳ حذف گردد.

تَبَصُّرَة ۱۶

مقایسه بندهای دوی، که، با اصل ۵۳

مصوبه مجلس: و - به وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور عشایر) اجازه داده می شود در راستای اسکان عشایر، اراضی، مستحدثات و تجهیزات آبرسانی و

آبیاری مربوط را که به منظور اسکان عشایر با اعتبارات دولتی خریداری یا احداث نموده و در اختیار دارد با دریافت بیست درصد (۲۰٪) قیمت کارشناسی روز طی اقساط پنج ساله به عشایر داوطلب اسکان بطور قطعی واگذار نماید. معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله که به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه داری کل) واریز می شود، برای اجرای طرحهای تملک دارائیهای سرمایه ای ساماندهی عشایر اختصاص می یابد.

ی- به منظور احداث و یا تکمیل شبکه آب و فاضلاب شهرهای زیر یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت، پانزده درصد (۱۵٪) از حق تفکیک شهرهای تهران، اصفهان، شیراز، تبریز و مشهد اخذ شده توسط شرکتهای آب و فاضلاب استانی در اختیار وزارت نیرو (شرکتهای آب و فاضلاب) قرار گیرد.

ک- شرکتهای آب و فاضلاب استانی و شهری موظفند در سال ۱۳۸۱ پنج درصد (۵٪) از درآمدهای آب بهای خود را به صورت ماهیانه به حساب خاصی که خزانه به نام وزارت نیرو معرفی می نماید واریز نمایند. تخصیص از حساب مذکور صرفاً جهت کمک به شرکتهای آب و فاضلاب زیان ده با تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور توسط وزیر نیرو مجاز خواهد بود. وزیر نیرو موظف است حداکثر در پایان بهمن ماه، مانده حساب مذکور را به نسبت وجوه واریزی توسط هر شرکت بین شرکتهای آب و فاضلاب استانی توزیع نماید.

لظریه شورا: «با توجه به اینکه در بندهای «و، ی، ک» تبصره (۱۶) سقف پارسیف برای پرداختهای مذکور در بندهای فوق مشخص نگردیده است، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

اعتبارات منظور شده در ذیل بند «ط» تبصره (۳) چون به خزانه واریز نمی شود، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

اصلاحیه مجلس: الف- در بنظر ششم بند (و) و بعد از عبارت «... واریز می شود»،

عبارت «معادل رقم واریزی از محل ردیف (۵۰۳۱۱۶) قسمت چهارم این قانون» اضافه گردید.

ب - در سطر سوم بند (ی) بعد از عبارت «...شرکتهای آب و فاضلاب استانی» عبارت «تا مبلغ بیست و پنج میلیارد (۲۵۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

ج - در سطر سوم بند (ک) بعد از عبارت «وزارت نیرو معرفی می نماید» عبارت «تا مبلغ شصت و پنج میلیارد (۶۵۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

پیوسته ۱۸۵

مقایرت بند ۲ الحاقی با اصل ۵۳

مصوبه مجلس: بند الحاقی ۲ - در اجرای ماده (۱۰۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به وزارت نیرو اجازه داده می شود در قبال صدور مجوز برداشت آب با توجه به توان سفره های آب زیرزمینی، از متقاضیان مشمول ماده (۱۲) آیین نامه اجرائی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۳/۷/۱۸ و مجتمع های گیاهان دارویی و گل های زینتی که از روش های نوین آبیاری استفاده می کنند براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران می رسد وجوهی متناسب با هزینه های جبران افت دریافت و برای تهیه و اجرای طرح های علاج بخشی و ایجاد تعادل در سفره های آب زیرزمینی مناطق مزبور به مصرف برسانند.

نظریه شورا: در بند الحاقی (۲) تبصره (۱۸) از این جهت که سقف وجوه دریافتی مشخص نگردیده و نیز

ره‌ی برای پرداختها تعیین نشده است، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

اصلاحیه مجلس: «الف - در سطر دوم بعد از عبارت «... به وزارت نیرو» عبارت

«شرکتهای آب منطقه‌ای» اضافه گردید.

ب - در سطر هفتم بعد از عبارت «... با هزینه‌های جبران افت» عبارت «تا

سقف دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

تبصره ۱۹

مقایرت بند «ی» با اصل ۵۳

مصوبه مجلس: ی - سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران موظفند در سال ۱۳۸۱ چهل و هشت درصد (۴۸٪) از درآمد فروش سهام خود را به خزانه واریز نمایند.

نظریه شورا: نظر به اینکه در بند «ی» تبصره (۱۹) سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه

و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران صرفاً موظف به واریز ۴۸٪ درآمد حاصل از فروش سهام به خزانه

شده‌اند و نسبت به واریز ۵۲٪ مابقی به خزانه تعیین تکلیف نشده است، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته

شد.

اصلاحیه مجلس: بند (ی) حذف گردید.

تبصره ۱۹

مقایرت جزء (۶) بند الحاقی (۶) با اصل ۵۳

مصوبه مجلس: بند الحاقی ۶ - به منظور حمایت از تولیدات داخلی و مبارزه با قاچاق، دولت مکلف است در سال ۱۳۸۱ با اصلاح مقررات، تمهید مقدمات قانونی و به کارگیری کلیه امکانات اداری، قضائی و انتظامی:...

۶ - معادل پانزده درصد (۱۵٪) از چهل درصد (۴۰٪) سهم دولت موضوع ماده (۷) قانون نحوه اعمال مقررات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ جهت انجام فعالیتهای تبلیغی - ترویجی - نهادینه کردن فرهنگ مصرف کالاهای ساخت داخل و همچنین تجهیز و ایجاد امکانات لازم و سازمانهای وصول درآمد دولت جهت مبارزه با قاچاق موضوع ماده (۲) قانون فوق و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران به دستگاههای ذی ربط اختصاص یافته و به مصرف برسد.

نظریه شورا: در جزء (۶) بند الحاقی (۶) تبصره (۱۹) چون سقف مبلغ مصوب پرداختی مذکور مشخص نشده است، مقایرت اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

اصلاحیه مجلس: در ابتدای سطر پنجم بعد از کلمه «دولت» عبارت «از محل اعتبار ردیف (۵۰۳۱۱۶) منظور در قسمت چهارم پیوست این قانون» اضافه گردید.

تبصره (۲۱)

وجود ابهام در بند «ب»

مصوبه مجلس: ب - به دولت اجازه داده می شود تا معادل حداکثر دوازده میلیارد و هشتصد میلیون (۱۲/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از عوائد حاصل از صدور نفت خام در سال ۱۳۸۱ و تا معادل حداکثر دو میلیارد و یکصد میلیون (۲/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی را به نرخ روزانه مورد معامله در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به فروش رساند و مبالغ ریالی حاصله را حسب مورد به حسابهای خزانه موضوع ردیفهای ۸۱۰۱۰۰ و ۹۴۰۲۰۰ قسمت سوم پیوست این قانون واریز نماید.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با نظارت کمیته منظور در ماده (۸۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مسئولیت تنظیم و ایجاد تعادل در بازار ارز و مدیریت تراز پرداختهای ارزی کشور را بر عهده دارد.

نظریه شورا: در بند «ب» تبصره (۲۱) عبارت «نرخ روزانه» ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر

خواهد شد.

اصلاحیه مجلس: در سطر چهارم کلمه «روزانه» حذف گردید.

تبصره ۷۱

مفاد اطلاق بندهای «د»، «ز» و اجزای آن و

بندهای «مستقل اول»، «ی» و «ل» با موازین شرع

*

مصوبه مجلس:

و - اجازه داده شده در اجزاء (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و اجزاء (۱) و (۳) بند (ل) و بند (ش) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور و اجزاء (۱-۱)، (۱-۲)، (۱-۳)، (۵) و (۶) بند (ل)، تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور برای باقیمانده سقف تسهیلات خارجی در سال ۱۳۸۱ همچنان به قوت خود باقی است. دولت مکلف است گزارش عملکرد اجزاء موضوع این بند را هر سه ماه یکبار به مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.

ز - در اجرای ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷، دولت مجاز است در سال ۱۳۸۱ با رعایت اهداف قانون مذکور و مفاد این بند از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به تأمین و تضمین منابع مالی از بازارهای سرمایه خارجی برای سرمایه‌گذاری مشروحه زیر تا سقف سه میلیارد (۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار در قالب قراردادهای تأمین مالی پروژه‌ها و یا مشارکت استفاده نماید:

۱ - تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای طرحهایی که تمامی پرداخت‌های مربوط به

آنها اعم از بازپرداخت و هزینه‌های ذی‌ربط از محل صدور محصولات تولیدی همان طرحها (بخش خصوصی، تعاونی یا دولتی و عمومی) صورت گیرد و پیش پرداخت از محل درآمدها یا سهمیه ارزی همان دستگاه انجام می‌شود.

دولت موظف است اجازه صدور محصولات تولیدی این طرحها را تا تسویه کامل کلیه تعهدات ناشی از سرمایه‌گذاری مربوطه تضمین نماید.

۲- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای سرمایه‌گذاری طرحهایی که توجیه فنی و اقتصادی و اولویت اجرای آنها به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

طرحهای موضوع این بند از تسهیلات مالی (فاینانس) با رعایت بند (هـ) ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران قابل تبدیل به بیع متقابل هستند.

۳- به دولت اجازه داده می‌شود از کمکهای بلاعوض سازمانها و مؤسسات بین‌المللی که در آنها عضویت دارد تا سقف پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار استفاده نماید.

به منظور تأمین منابع مالی اجرای طرحهای زودبازده اشتغال‌زا مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از منابع یاد شده براساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاههای ذی‌ربط تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در اختیار بانکهای صنعت و معدن، کشاورزی، مسکن و صندوق تعاون و صندوق حمایت از فرصتهای شغلی قرار می‌گیرد.

بند مستقل - به منظور تأمین منابع مالی اجرای طرحهای زودبازده اشتغال‌زا مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از منابع یاد شده

براساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاه‌های ذی‌ربط تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در اختیار بانکهای صنعت و معدن، کشاورزی، مسکن و صندوق تعاون و صندوق حمایت از فرصتهای شغلی قرار می‌گیرد.

ی - به منظور تحقق اهداف برنامه سوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بخش نفت، به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود برای اجرای طرحهای جلوگیری کامل از سوزاندن گازهای همراه نفت و نوسازی تأسیسات نفتی از طریق استفاده از منابع خارجی (فاینانس) با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام کرده و تعهدات حاصله تا سقف دو میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار را از محل فروش محصولات تولیدی طرحهای اجرا شده (به استثناء نفت خام) و یا موارد مذکور در بند (الف) ماده (۱۲۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بازپرداخت کند.

مبادله موافقت‌نامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای این طرحها الزامی است.

ل - به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۱ نسبت به تأمین و تضمین معادل دو میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای تأمین اعتبار مورد نیاز طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای مندرج در پیوست‌های شماره (۱) و (۲) این قانون اقدام کند. معادل ریالی مبلغ یاد شده پس از فروش به نرخ روزانه مورد معامله به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب خاص خزانه واریز می‌گردد.

نظریه شورا: «اطلاق اخذ تسهیلات خارجی در بندهای «و»، «ز» و «اجزاء آن»، «مستقل اول»، «ی» و «ل»

تبصره ۲۱ از این جهت که شامل وام ربوی می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

نظریه مجمع: مجلس شورای اسلامی با تصویب مجدد بندهای فوق، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را برای بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

«مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص بندهای (و)، (ز) و اجزاء آن و بندهای «مستقل اول»، «ی» و «ل» تبصره ۲۱ عیناً به تصویب رسید.»

﴿تصویر ۲﴾

مقایسه بند الحاقی (۲) با اصل ۵۳

مصوبه مجلس: بند الحاقی ۲ - به منظور بازسازی و نوسازی تجهیزات کارگاهی و انتقال دانش و فن آوری‌های جدید آموزش فنی و حرفه‌ای توسعه منابع انسانی یک در هزار از مبالغ کلیه قراردادهای خارجی منعقد توسط وزارتخانه‌های نفت، بازرگانی، نیرو و پست و تلگراف و تلفن به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی اختصاص می‌یابد.

نظریه شورای نگهبان: «بند الحاقی (۲) تبصره (۲۱) از این جهت که دارای ردیف معین نمی‌باشد و برای هزینه آن سقی تعیین نشده است، مقایسه اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد. اصلاحیه مجلس: این بند حذف گردید.»

بودجه سازمانهای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح

تأثیر عدم پیش‌بینی ردیفهای مستقل برای سازمانهای حفاظت اطلاعات و

عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح با اصل ۱۱۰

✱

نظریه شورای نظر به اینکه حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح در بودجه سنواتی گذشته حسب نظر مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا ردیفهای مستقلی داشته‌اند و در بودجه سال ۸۱ این ردیفها پیش‌بینی نشده است، لذا خلاف بند (۴) اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

نظریه مجمع: مجلس شورای اسلامی با تأکید بر مصوبه پیشین خود، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

«سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، برای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح ردیفهای بودجه‌ای مستقل منظور نماید.»

بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره)

تأثیر تکنیک استانی بودجه و حذف اعتبار مربوط به بیمه افسار آسیب‌پذیر با

موازن شرع و اصل ۵۷

✱

نظریه شورای نظر به اینکه کمیته امداد امام خمینی (ره) مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری «مدظله العالی» می‌باشد تکنیک بودجه‌های متمرکز بصورت استانی و همچنین حذف اعتبار مربوط به بیمه افسار آسیب‌پذیر بدون کسب نظر موافق معظم له خلاف موازن شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

نظریه مجمع: مجلس شورای اسلامی با تأکید بر مصوبه پیشین خود، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی، آن را برای بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

۶- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است طبق مصوبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام (در مورد قانون بودجه ۱۳۸۰ کل کشور)، ردیف‌های استانی بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره) را به صورت متمرکز جمع نماید.

۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، اعتبار و ردیف مربوط به بیمه درمان اقشار آسیب‌پذیر را در اختیار کمیته امداد امام خمینی (ره) قرار دهد.

بودجه دادگاه ویژه روحانیت

مقارن عدم پیش‌بینی ردیف خاص بودجه برای دادگاه ویژه روحانیت با موازین شرع و اصل ۵۷

نظریه مشور: دفتر به اینکه دادستانی ویژه روحانیت براساس ماده ۲۵ آیین‌نامه دادرسی و دادگاههای ویژه روحانیت که در تاریخ ۱۳۶۹/۵/۱۴ مورد موافقت مقام معظم رهبری «مدظله العالی» قرار گرفته است مقرر داشته «این دادستانی بعنوان یک سازمان مستقل دارای ردیف بودجه خاص می‌باشد» و در بودجه سال ۱۳۸۱ چنین ردیفی پیش‌بینی نشده است، لذا خلاف موازین شرع و مفاد اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

لازم به ذکر است در بودجه سنواتی گذشته بر این اساس ردیف خاص منظور می‌شده است، لکن فقط در بودجه سال ۱۳۸۰ مورد غفلت قرار گرفته است.

اصلاحیه مجلس: این ایراد با توجه به ردیف ۱۰۸۰۱۷ قسمت چهارم این قانون مرتفع گردید.

بخش دوم

بررسی موارد اصرار مجلس و

مصوبات

مجمع تشخیص مصلحت نظام

همانگونه که در مقدمه کتاب گفته شد، این بخش به بررسی تحلیلی موارد پنجگانه اصرار مجلس شورای اسلامی بر مصوبه قبلی و عدم رعایت نظرات شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور اختصاص یافته است.

به منظور رعایت اختصار، از تکرار متن مصوبات مجلس، ایرادهای شورای نگهبان و یا نظرات مجمع در این بخش خودداری می‌شود. برای دیدن این متون در هر مورد می‌توان به قسمت مربوطه در بخش اول که با علامت * مشخص و در پاورقی نیز ارجاع شده است، نگاهی دوباره کرد.

۱- بند «ص» تبصره ۱۱

نخستین مورد اصرار مجلس شورای اسلامی در خصوص بند «ص» تبصره ۱۱ پدیدار شد. این بند مربوط به نحوه فروش برخی ماشین آلات مازاد یا اسقاطی و فرسوده نیروی انتظامی و هزینه درآمدهای ناشی از آن بود. تاکنون چنین بوده که نه تنها نیروی انتظامی، بلکه همه نیروهای مسلح این کار را براساس آئین‌نامه‌ای انجام می‌داده‌اند که در تاریخ ۷۳/۸/۱۴ به تصویب فرماندهی معظم کل قوا رسیده است.

همانگونه که از متن ایراد شورای نگهبان پیداست مصوبه مجلس از دو جهت با آئین‌نامه مذکور مغایرت دارد؛ نخست آنکه فروش اقلام فرسوده و مازاد نیروی انتظامی را منوط به «موافقت وزارت کشور» نموده است، در حالی که طبق آئین‌نامه مورد نظر، تشخیص این امر در تمام نیروهای مسلح به عهده «رؤسای ستادهای کل ارتش، سپاه، فرماندهان نیروها (از جمله ناجا) و وزیر دفاع» بوده و پس از طی مراحل قانونی دیگر صورت می‌پذیرد. اشکال دوم

نیز مربوط به نحوه واریز و برداشت از این وجوه بوده است. از آنجا که آئین نامه مزبور در سال ۱۳۷۳ به تصویب فرماندهی معظم کل قوا رسیده بود، شورا معتقد بود که عمل برخلاف آن منطبق با موازین شرعی نیست و علاوه بر این مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ محسوب می شود. در این بند «فرماندهی کل نیروهای مسلح» از «وظایف و اختیارات» انحصاری مقام رهبری قلمداد شده است.

سؤال قابل طرح این بود که چرا پس از چندین سال اجرای مستمر این آئین نامه و اعمال آن در نیروهای مسلح، اینک باید صرفاً نیروی انتظامی استثناء شود و به چه مناسبت «وزارت کشور» باید مرجع تشخیص اقلام فرسوده یا مازاد ناجا تلقی گردد؟ به پرسش اول هیچ گاه پاسخی داده نشد و در پاسخ پرسش دوم نیز تنها بطور غیررسمی گفته شد که چون «وزیر کشور، جانشین فرمانده کل قوا در امور نیروی انتظامی است در این بند افزوده شده است» این در حالی است که اولاً «وزیر کشور» به مقتضای اینکه وزیر کشور است جانشینی مذکور را به عهده ندارد بلکه این اختیار از جمله وظایفی است که طبق ذیل اصل ۱۱۰ قانون اساسی از طرف رهبری به «شخص دیگری» تفویض شده و نه به منصب دیگری. به عبارت دیگر فرماندهی کل قوا بخشی از اختیارات خود در نیروی انتظامی را به «شخص» دیگری تفویض کرده که آن شخص اتفاقاً «وزیر کشور» نیز هست اما این به آن معنی نیست که لزوماً و همیشه «وزیر کشور» جانشین فرمانده کل قوا در ناجا نیز باشد. ثانیاً بر فرض که این تفاوت هم نادیده گرفته شود، نادیده گرفتن تفاوت «وزیر کشور» با «وزارت کشور» ممکن نیست و نمی توان چنین غفلت آشکاری را پذیرفت. اینگونه بود که، چه در مذاکرات غیررسمی قبل از تصویب این بند و چه پس از آن، پیشنهاد شد که مجلس محترم یکی از این گزینه ها را بپذیرد: حذف عبارت «وزارت کشور»، تبدیل آن به «جانشین فرمانده کل قوا در امور نیروی

انتظامی» و «استیذان از مقام معظم رهبری برای تغییر آیین نامه.» اما به دلیل اصرار اکثریت نمایندگان مجلس بر مصوبه قبلی، این بند برای بررسی نهایی به مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده شد. در مجمع اشکال اول شورای نگهبان پذیرفته شد و مقرر گردید: «عبارت با موافقت وزارت کشور در صدر بند (ص) تبصره ۱۱» حذف گردد. اما در مورد اشکال دوم در خصوص نحوه استفاده از وجوه حاصله، با توجه به اینکه طبق مصوبه مجلس «معادل صددرصد وجوه واریزی» مجدداً در اختیار ناجا قرار می‌گرفت، روش مورد نظر مجلس به مصلحت تشخیص داده شد.

۲- بند «ه» تبصره ۱۳^۱

شورای نگهبان نسبت به بند «ه» تبصره ۱۳ نیز دو اشکال اساسی داشت. اشکال نخست آن بود که این بند و اجزای آن اصولاً ماهیت بودجه‌ای ندارند و آوردن آنها در ضمن قانون بودجه مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است. طبق این اصل: «بودجه سالانه کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد...» بنابراین لایحه بودجه تنها می‌تواند در بردارنده مقرراتی باشد که اولاً مربوط به امور مالی بوده و ثانیاً «سالانه» باشد و به همین دلیل طی سالهای گذشته هم مصوبات متعددی از مجالس دوره‌های مختلف به استناد نداشتن چنین ماهیتی مغایر قانون اساسی شناخته شد. و مجلس نیز اقدام به حذف یا اصلاح آن کرده است. برای مثال تنها در لایحه بودجه سال گذشته (۱۳۸۰) مجموعاً ۱۱ مورد به همین شکل مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته است.

با این توضیح، آشکار است که بند «ه» تبصره ۱۳ هیچ ارتباطی با لایحه

بودجه ندارد. نوعی سیاستگزاری و تقنین دائم است که باید طبق اصل ۷۴ صرفاً با رعایت ترتیبات قانونی و به شکل طرح یا لایحه دیگری به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

اشکال دیگر این بند مغایرت آن با سیاستهای کلی و اصل ۵۷ قانون اساسی بود. می‌دانیم که چندی پیش پیر و تصویب و ابلاغ سیاستهای کلی شبکه‌های اطلاع رسانی رایانه‌ای از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی (نامه‌های شماره ۱/۱۰۳۳ مورخ ۸۰/۳/۹ و شماره ۱/۱۰۷۲ مورخ ۸۰/۳/۱۳ دفتر مقام معظم رهبری). شورای عالی انقلاب فرهنگی مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع رسانی رایانه‌ای را تصویب کرد^۱.

در بند «الف» این مصوبه که به شماره ۳۰۹۱/دش مورخ ۸۰/۹/۱۲ و با امضای رئیس‌جمهور ابلاغ گردیده، آمده است: «ایجاد نقطه تماس بین المللی (Acces Service Provider - A.S.P.) در انحصار دولت می‌باشد و ارائه مجوز به دستگاههای ذی ربط توسط شورای عالی اطلاع رسانی صورت می‌گیرد.»

بهرحال، نه در این مورد خاص، بلکه در مورد تمام مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی نوعی اختلاف نظر وجود داشته و دارد. برخی معتقدند تنها مرجع قانونگذاری در کشور مجلس شورای اسلامی است (اصل ۵۸) و هیچ نهاد دیگری، از جمله شورای عالی انقلاب فرهنگی، نمی‌تواند با ورود در این حوزه موجب تحدید حق تقنین مجلس گردد. در مقابل برخی دیگر معتقدند بنا به حکم حضرت امام خمینی (ره) «باید به مصوبات این شورا ترتیب آثار داده

۱. نقل از ابتدای مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص «مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع رسانی رایانه‌ای»، منتشره از سوی اداره کل روابط عمومی دبیرخانه شورا.

شود»^۱ و طبیعی‌ترین ترتیب اثر آن است که آنچه این شورا تصویب می‌کند (البته تنها در حوزه وظیفه مقرر خود) از سوی مجلس و سایر قوا محترم شمرده شده و برخلاف آن عمل نگردد. این گروه حکم مزبور را مانند هر حکم دیگری از جمله شئون «ولایت مطلقه امر و امامت امت» می‌دانند که طبق اصل ۵۷ قانون اساسی قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران زیر نظر آن اعمال می‌گردند و لذا تصویب هر قانونی برخلاف این حکم مغایر با شرع و این اصل قانون اساسی است.

فارغ از این گفتگوهای علمی که در جای خود پر دامنه، ضروری و مفید است، اکثریت اعضای شورای نگهبان همانند گروه دوم، بند «ه» را از این جهت نیز مورد اشکال قرار دادند.

مجلس برای رفع این دو اشکال، اصلاحات زیر را در بند «ه» به عمل آورد:

«الف - در انتهای سطر اول جزء (۱) بعد از عبارت «... موظف است» عبارت «در سال ۱۳۸۱» اضافه گردید.

ب - به انتهای جزء (۱) عبارت «سرمایه‌گذاران متعهد به رعایت کلیه ضوابط و الزامات قانونی مربوط می‌باشند.» اضافه گردید.

ج - در سطر اول جزء (۲) عبارت «بخش خصوصی» حذف و عبارت «بخشهای دولتی و غیردولتی» جایگزین آن گردید.

با توضیحی که در مورد ایرادات شورای نگهبان داده شد، معلوم است که این سه اصلاح جزئی نمی‌توانست رافع اشکال باشد. افزودن عبارت «در سال ۱۳۸۱» تنها یک تغییر شکلی بود و ماهیت غیربودجه‌ای این بند را تغییر نمی‌داد. الزام سرمایه‌گذاران به رعایت ضوابط قانونی «مربوط» نیز، ضمن

۱. امام خمینی، صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۱۷۱.

آنکه از جهت شمول نسبت به مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی مبهم و در اجرا قابل تفسیرهای متفاوت بود، در درون خود نیز دارای تناقض بود؛ چرا که محتوای این بند اصولاً با «ضوابط و الزامات قانونی مربوط»، از جمله مصوبه مورد نظر، اختلاف ماهوی داشت و همانگونه که برخی از مدافعان اذعان می‌کردند، اصولاً این بند برای رفع اثر ضمنی از مصوبه مذکور طراحی شده بود. با این حال عجیب‌تر از همه قسمت سوم اصلاحات بود. توضیح اینکه از جدی‌ترین تناقضات بند «ه» با مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی آن بود که در بند ۲ آن «سرمایه‌گذاری و فعالیت بخش خصوصی در زمینه نقاط تماس بین المللی (A.S.P.) مجاز شمرده شده بود؛ چیزی که به دلایلی مختلف، از جمله جهات امنیتی، صراحتاً در مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی ممنوع گردیده بود. مجلس محترم با حذف عبارت «بخش خصوصی» از این جزء مصوبه پیشین خود، عبارت «بخشهای دولتی و غیردولتی» را قرار داد که چیزی جز تغییر در عبارت نبود و در حقیقت اصرار بر همان حرف قبلی بود با این تفاوت که با این تغییر، گویی در مصوبه قبلی مقصود انحصار فعالیت بخش خصوصی بوده است که اینک به بخش دولتی نیز اجازه فعالیت داده شده است! (دقیقاً عکس ایرادی که شورای نگهبان گرفته بود).

بهر صورت پس از بررسی این اصلاحات اعلام شد که «ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است» و با اصرار مجلس این مورد نیز حل نشده باقی ماند و برای بررسی نهایی به مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده شد.

مجمع مذکور، افزودن عبارت «در سال ۱۳۸۱» را برای رفع ایراد نخست (ماهیت غیربودجه‌ای) کافی دانست ولی در مورد ایراد دوم اصرار مجلس را مطابق با مصلحت ندید و لذا با افزودن عبارت «با رعایت مصوبات شورای

عالی انقلاب فرهنگی در صدر بند (هـ) و حذف عبارت «نقاط تماس بین المللی (A.S.P) و» در جزء دوم آن، نظر شورای نگهبان را تأمین کرد.

۳- بندهای «و»، «ز» و اجزای آن و بندهای «مستقل اول»، «ی» و «ل» تبصره ۲۱

مراجعه به متن مصوبه‌های مجلس نشان می‌دهد که تمام بندهای مورد اشکال در این بند مربوط به اخذ «تسهیلات خارجی» است. از آنجا که طبق اصل هشتادم قانون اساسی «گرفتن و دادن وام یا کمکهای بلاعوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد»، در بندهای مذکور از تبصره ۲۱ لایحه بودجه، به دولت اجازه داده شده تا نسبت به اخذ وام (تسهیلات) خارجی تا سقف معینی اقدام کند.

نگرانی جدی اعضای شورا آن بود که با توجه به حجم بدهی‌های خارجی دولت از سالهای گذشته و نیز میزان بالای اوراق مشارکت و دیگر انواع بدهی‌های داخلی، آیا افزودن این میزان به بدهی‌ها موجب بحران در آینده نخواهد شد؟ آیا دولت در مواعدهای مقرر توان عمل به وعده‌های خود را خواهد داشت و آیا اصولاً چنین شیوه‌ای مصداق «پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه» است که «دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است همه امکانات خود»^۲ را برای رسیدن به آن بکار بندد آیا برای «جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور»^۳ که پایه اساسی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران است نباید در این شیوه تجدید نظر کرد؟

گرچه این دغدغه و نگرانی با بسیاری از مسئولان مربوط در میان نهاده شد

۱. ر. ک: صفحه ۲۵ همین کتاب

۲. بند ۱۲ اصل ۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۳. بند ۸ اصل ۴۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

و در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز مورد توجه قرار گرفت، اما به عنوان ایراد بر مصوبه مجلس مطرح نشد زیرا اکثریت اعضا معتقد بودند کارشناسی لازم برای پاسخ به چنین دغدغه‌هایی به عهده دولت و مجلس است و نه شورای نگهبان.

با این حال یک ایراد شرعی در همه این بندها مشترک بود و آن شمول اخذ تسهیلات نسبت به «وام» ربوی بود. زیرا اطلاق مصوبه مجلس این‌گونه وام‌ها را نیز در بر می‌گرفت که بدون تردید خلاف شرع است. این ایرادی است که در سالهای گذشته نیز عیناً تکرار شده بود. برای مثال شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور نیز اعلام کرده بود «در جزءهای ۱-۱ و ۱-۲ و ۱-۳ بند ۱» تبصره ۲۹ که اخذ تسهیلات خارجی را اجازه داده است، چون اطلاق آن شامل اخذ مبالغ مذکور به صورت وام ربوی نیز می‌شود لذا این اطلاق خلاف شرع است و باید به نحو مطلوب اصلاح شود.»

این مورد هم به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد و در نهایت با توجه به نیاز و مصلحت کشور مصوبه مجلس عیناً مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین تردیدی وجود نداشت که سرانجام ایراد مجدد شورا و اصرار دوباره مجلس باز هم منجر به تأیید مصوبه مجلس می‌شود. اما به رغم اذعان شورا به این نکته و حتی اعتقاد برخی از فقهای محترم به مصلحت کشور در تأیید این مصوبه، شورا ایراد سال گذشته خود را تکرار کرد؛ چرا که وظیفه خود را تنها در «پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با آنها» می‌داند^۱ و نه «تشخیص مصلحت نظام».

به همین دلیل شورا در مقام ابراز عقیده در مورد انطباق یا عدم انطباق این مصوبه با «مصلحت نظام» نبوده و چه بسا برخی از فقهای که معتقد به رد این

مصوبه در شورا به دلیل مغایرت با شرع بودند، در مجمع بنا به «مصلحت نظام» نظر دیگری داشتند. این گونه است که طبق آنچه از قبل معلوم بود در این مورد مصوبه مجلس عیناً تایید شد.

۴- اختصاص ردیف مستقل بودجه به سازمانهای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح^۱

در هر یک از نیروهای مسلح دو سازمان «حفاظت اطلاعات» و «عقیدتی سیاسی» وجود دارد که دارای «سلسله مراتب مستقل و متمرکز» هستند (مواد ۱۴ و ۱۶ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۷/۷ و ماده ۵ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷) در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، «دفتر نمایندگی ولی فقیه» نقش سازمان عقیدتی سیاسی را ایفا می‌کند. و مستقل بودن از سلسله مراتب فرماندهی و مدیریت متمرکز این سازمانها از آن جهت در قانون مورد تاکید قرار گرفته که وظایف حساس و مهمی که به عهده دارند، گاه حتی شامل فرماندهی نیروها نیز می‌گردد و منطق و دوراندیشی ایجاب می‌کند که از نظر مالی نیز مستقل باشند تا بدون هرگونه مشکلی مأموریت‌های خود را انجام دهند. با این حال، و به رغم آنکه استقلال و تمرکز امور این سازمانها که در قوانین متعدد مورد تصریح قرار گرفته، اقتضای استقلال مالی را نیز می‌نماید، ستاد کل نیروهای مسلح برای رفع هرگونه شبهه طی گردشکارهایی در سال ۱۳۷۲ همین درخواست را به محضر مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا گزارش کرد و بنا به موافقت و دستور معظم له به سازمان برنامه و بودجه ابلاغ شد تا ضمن قانون بودجه کل کشور برای این سازمانها ردیف‌های فرعی مستقل در نظر گرفته شود.

بنا به توضیحات فوق در قانون بودجه هر سال، ردیف‌های بودجه‌ای مستقلی برای دو سازمان یادشده منظور می‌گردید و معلوم نیست که چرا این ضرورت قانونی و منطقی امسال نادیده گرفته شد. متأسفانه به رغم تذکرات و مکاتبات متعددی که ستاد کل نیروهای مسلح با مجلس محترم بعمل آورد، تجدید نظری در این امر صورت نگرفت. شورای نگهبان مصوبه مجلس را با بند ۴ اصل ۱۱۰ مغایر شناخت. در این بند «فرماندهی کل نیروهای مسلح» از وظایف و اختیارات رهبر شناخته شده که تصمیم‌گیری در مورد استقلال مالی سازمانهای مربوط از ساده‌ترین مصداقهای اختیارات «فرماندهی کل» است؛ افزون بر اینکه مغایرت مصوبه مجلس با فرمان مقام معظم رهبری می‌توانست خلاف شرع نیز تلقی گردد.

با همه این احوال، مجلس بر مصوبه پیشین خود اصرار کرد ولی مجمع تشخیص مصلحت نظام، رعایت نظر شورای نگهبان را به مصلحت دانسته و مقرر نمود: «همانند بودجه سنوات گذشته برای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح ردیف‌های بودجه‌ای مستقل منظور نماید».

۵- بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره)^۱

برای روشن شدن ریشه و ماهیت اینکه اصرار مجلس یا شورا بر نظر خود تا چه اندازه واقع‌بینانه و منطبق بر قانون اساسی و حتی مصالح ملی است، مروری بر سابقه موضوع بسیار راهگشاست.

مجلس شورای اسلامی در لایحه بودجه سال گذشته (۱۳۸۰) تحت عنوان

بند «ن» تبصره ۲۵ چنین تصویب کرد:

«دولت موظف است بودجه دستگاههای مشروحه زیر را که متمرکز

می‌باشند به پیشنهاد آنها و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون متناسب با وضعیت استانهای کشور تفکیک و به استانها ابلاغ نماید:

- ردیف عنوان
- ۱۰۱۰۰۸ نهاد ریاست جمهوری (ستاد رسیدگی به امور آزادگان)
- ۱۰۱۰۴۲ سازمان ملی جوانان (فعالتهای ورزشی و ازدواج)
- ۱۰۲۲۰۰ بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی (اشتغال جانبازان)
- ۱۰۵۰۲۷ وزارت کشور (تعمیرات آرد و نان)
- ۱۰۸۱۰۰ دادگستری جمهوری اسلامی ایران
- ۱۱۰۵۰۰ گمرک ایران
- ۱۱۲۵۱۱ وزارت کار و امور اجتماعی (صندوق حمایت از فرصتهای شغلی)
- ۱۲۷۵۰۷ کشور بازنشستگی آموزش و پرورش
- ۱۲۷۵۱۱ تغذیه رایگان - آموزش و پرورش
- ۱۲۹۰۲۲ کمیته امداد امام خمینی (ره)
- ۱۲۹۰۲۳ کمیته امداد امام خمینی (ره) - طرح شهید رجایی
- ۱۲۹۰۴۹ کمیته امداد امام خمینی (ره) - درمان اقشار آسیب پذیر
- ۱۲۹۱۰۳ کمیته امداد امام خمینی (ره) - صندوق اشتغال نیازمندان
- ۲۸۳۵۰۰ سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

در همان موقع شورای نگهبان این مصوبه را خلاف اصول قانون اساسی تشخیص داد و اعلام کرد استانی کردن بودجه وزارتخانه‌ها و نهادهای دولتی،

به صورتی که در مصوبه مجلس آمده است، دخالت در حوزه مسئولیت و اختیاراتی است که قانون اساسی بر عهده رئیس‌جمهور یا وزرا و به طور کلی بالاترین مقام مسئول نهادهای اجرایی نهاده است. منطق شورا این بود که نمی‌توان مسئولیت را از اینان خواست و ابزار ایفای مسئولیت را، که بودجه، مهم‌ترین آنهاست، در اختیار دیگران گذاشت. در مورد نهادهایی که زیر نظر مقام معظم رهبری است، علاوه بر این اشکال، به نظر اکثر فقهای شورا، چنین مصوبه‌ای خلاف شرع نیز تشخیص داده شد.

متن ایراد شورا اینگونه بود:

«در بند «ن» تبصره (۲۵) نظر به اینکه اختیارات بالاترین مقام اجرایی دستگاهها مطلق است و تنها توسط شخص آنها قابل تفویض است تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای تفکیک بودجه‌های متمرکز با توجه به اصل (۶۰) و (۱۲۶) و (۱۶۰) در مورد نهادها و سازمانهای زیر نظر رئیس‌جمهور و در مورد اعتبارات قوه قضائیه و وزارتخانه‌ها و سازمانها و بنیاد مستضعفان و کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان صدا و سیما مغایر اصول (۶۰)^۱ و (۱۲۶)^۲ و (۱۶۰)^۳ قانون اساسی و علاوه بر آن در مورد نهادهایی که زیر نظر مقام معظم رهبری است خلاف شرع می‌باشد.

۱. اصل شصت - اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس‌جمهور و وزراء است.

۲. اصل یکصد و بیست و ششم - رئیس‌جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد و می‌تواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد.

۳. اصل یکصد و شصت - وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد و از میان کسانی که قوه قضائیه به رئیس‌جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد. رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزراء بعنوان عالیترین مقام اجرایی پیش‌بینی می‌شود.

مجلس برای رفع ایرادهای مذکور، اصلاحیه زیر را بعمل آورد: در بند «ن» تبصره (۲۵) بعد از عبارت «دولت موظف است» عبارت «با رعایت اصول ششم (۶۰) و یکصد و بیست و ششم (۱۲۶) قانون اساسی» اضافه شد و در انتهای این بند عبارت زیر اضافه گردید:

در مورد دستگاههایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری هستند صرفاً آن قسمت از بودجه آنان که از بودجه عمومی تأمین می‌شود مشمول این بند می‌باشد»

اما شورا این اصلاحیه را کافی ندانست و دوباره اعلام کرد: «بند «ن» تبصره ۲۵ نظر به اینکه اختیارات بالاترین مقام اجرایی دستگاهها مطلق است و تنها توسط شخص آنها قابل تفویض است تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای تفکیک بودجه متمرکز با توجه به اصول (۶۰) و (۱۲۶) و (۱۶۰) و در مورد نهادها و سازمانهای زیر نظر رئیس جمهور و در مورد اعتبارات قوه قضائیه و وزارتخانه‌ها و سازمانهای زیر نظر رئیس جمهور و در مورد اعتبارات قوه قضائیه و وزارتخانه‌ها و سازمانها و بنیاد مستضعفان و کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان صدا و سیما مغایر اصل (۱۲۶) و مدلول اصل (۱۶۰) قانون اساسی است و علاوه بر آن در مورد نهادهایی که زیر نظر مقام معظم رهبری است خلاف شرع است.»

یافشاری مجلس بر مصوبه خود موجب ارسال این مورد به مجمع تشخیص مصلحت نظام شد. اما این مجمع نیز پس از طرح موضوع در جلسه فوق‌العاده مورخ ۷۹/۱۱/۲۳ نظر شورای نگهبان را تأمین و نهایتاً مقرر کرد، این تبصره که در لایحه دولت هم وجود نداشت، حذف گردد.

با وجود چنین سابقه روشنی در مسأله، مجلس در قانون بودجه ۸۱ نیز همان مصوبه را دوباره تکرار کرد؛ با این تفاوت که اولاً به جای تصریح به

موضوع در متن قانون، آن را عملاً در پیوست قانون (ردیف‌های بودجه) گنجانند! ثانیاً با فراموش کردن سایر وزارتخانه‌ها و نهادهای اجرایی که در مصوبه سال قبل آمده بود؛ امسال تنها پی‌گیر موضوع در خصوص کمیته امداد امام خمینی (ره) شد.

مورد دوم اعتبار مربوط به بیمه اقشار آسیب‌پذیر است؛ اعتباری که همه ساله در اختیار این نهاد قرار می‌گرفت تا به روستائیان و مردم محروم مناطق دورافتاده کشور کمک نماید. این وظیفه‌ای بود که به دستور امام راحل (ره) کمیته امداد موظف به انجام آن شده و در اساسنامه آن مورد تاکید قرار گرفته است.

طبیعی است که هر دو مورد از نظر اکثریت شورا غیر قابل قبول می‌نمود؛ مورد اول به دلیل همان اشکالات سال گذشته که به تایید مجمع نیز رسیده بود و مورد دوم به دلیل مغایرت با موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی.

اما با اصرار اکثر نمایندگان این موضوع نیز بار دیگر به مجمع تشخیص مصلحت فرستاده شد و این مجمع همانند سال گذشته رعایت قانون اساسی و موازین اولیه شرعی مورد نظر شورای نگهبان را منطبق بر مصلحت دانست.

بخش سوم

پیوست‌ها

اصول مورد استناد شورای نگهبان از قانون اساسی:

اصل چهل و چهارم:

نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمائی، کشتیرانی، راه و راه‌آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکتها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق شرایط اسلامی تشکیل می‌شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیتهای اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جائی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.

تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

اصل پنجاه و دوم:

بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.

اصل پنجاه و سوم:

کلیه دریافت های دولت در حسابهای خزانه داری کل متمرکز می شود و همه پرداختها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می گیرد.

اصل پنجاه و هفتم:

قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

اصل هشتاد و پنجم:

سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی تواند اختیار قانون گذاری را به شخص یا هیاتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می نماید بصورت آزمایشی اجرا می شود و تصویب نهائی آنها با مجلس خواهد بود.

همچنین مجلس شورای اسلامی می تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتها، موسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد

و دوم به کمیسیونهای ذیربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

اصل نودم:

هرکس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می تواند شکایت خود را کتباً به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قوه قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.

اصل یکصد و دهم:

وظایف و اختیارات رهبر:

- ۱- تعیین سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۲- نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی نظام.
- ۳- فرمان همه پرسی.
- ۴- فرماندهی کل نیروهای مسلح.
- ۵- اعلان جنگ و صلح و بسیج نیروها.

- ع- نصب و عزل و قبول استعفای:
- الف - فقهای شورای نگهبان.
- ب - عالیترین مقام قوه قضائیه.
- ج - رئیس سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران.
- د - رئیس ستاد مشترک.
- هـ - فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
- و - فرماندهان عالی نیروهای نظامی و انتظامی.
- ۷- حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه گانه.
- ۸- حل معضلات نظام که از طرق عادی قابل حل نیست، از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۹- امضاء حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در این قانون می آید، باید قبل از انتخابات به تأیید شورای نگهبان و در دوره اول به تأیید رهبری برسد.
- ۱۰- عزل رئیس جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوانعالی کشور به تخلف وی از وظایف قانونی، یا رأی مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت وی بر اساس اصل هشتاد و نهم.
- ۱۱- عفو یا تخفیف مجازات محکومین در حدود موازین اسلامی پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه.
- رهبر می تواند بعضی از وظایف و اختیارات خود را به شخص دیگری تفویض کند.

اصل یکصد و دوازدهم:

مجمع تشخیص مصلحت، در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و مشاوره در امور که

رهبری به آنان ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل می‌شود.

پیوست ۲

قاعده مجلس شورای اسلامی به مجمع تشخیص مصلحت نظام

در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱

حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی شماره: ۱۹۰۴/ق

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۲

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند (ص) تبصره (۱۱)، بند (ه) تبصره (۱۳)، بندهای (و)، (ز) و اجزاء آن مستقل اول، (ی) و (ل) تبصره (۲۱)، اختصاص ردیف مستقل به بودجه سنواتی حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح، استانی شدن بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره) عیناً تصویب گردید. علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

پیوست ۲

نامه مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی

در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱

شماره: ۲۳۲۲۲/۱۰۱

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروی

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۷

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۹۰۴/ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ درباره «لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور» که تبصره‌های ۱۱، ۱۳، ۲۱ و برخی از ردیف‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام

در خصوص بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور

قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور که در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲

مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و تبصره‌های ۱۱، ۱۳، ۲۱ و برخی

از ردیف‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود. در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید: ماده واحده تبصره‌های ۱۱، ۱۳، ۲۱ و ردیف‌های لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور به شرح ذیل اصلاح می‌گردد.

۱- عبارت «با موافقت وزارت کشور» در صدر بند (ص) تبصره ۱۱ حذف می‌گردد.

۲- عبارت با «رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» در صدر بند (ه) تبصره ۱۳ بعد از عبارت «موظف است» اضافه می‌گردد.

۳- عبارت A.S.P (نقاط بین‌المللی) و در «جزء ۲ بند (ه) تبصره ۱۳» حذف می‌گردد.

۴- مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص بندهای (و)، (ز) و اجزاء آن و بندهای «مستقل اول» «ی» و «ل» تبصره ۲۱ عیناً به تصویب رسید.
۵- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، برای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح ردیف‌های بودجه‌ای مستقل منظور نماید.

۶- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است طبق مصوبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام (در مورد قانون بودجه ۱۳۸۰ کل کشور)، ردیف‌های استانی بودجه کمیته امداد امام خمینی «ره» را بصورت متمرکز تجمیع نماید.

۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، اعتبار و ردیف مربوط به بیمه درمان اقشار آسیب‌پذیر را در اختیار کمیته امداد امام خمینی «ره» قرار دهد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و هفت بند در جلسه رسمی مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

Analytic review of Guardian Council Views Respect to State Budget Bill (1381)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شابک: ۹۶۴-۰۶-۱۵۳۳-۱
ISBN: 964-06-1533-1